COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.11.2018
COM(2018) 666 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU

în conformitate cu articolul 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului

1. CONTEXT

În temeiul articolului 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (denumită în continuare „Directiva TVA”), Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate autoriza orice stat membru să introducă măsuri speciale de derogare de la dispozițiile directivei respective, pentru a simplifica procedura de colectare a TVA sau pentru a preveni anumite forme de evaziune fiscală sau de fraudă. Întrucât această procedură prevede derogări de la principiile generale în materie de TVA, în conformitate cu hotărârile constante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceste derogări trebuie să fie proporționate și să aibă un domeniu de aplicare limitat.

Prin scrisoarea înregistrată de Comisie la data de 28 noiembrie 2017, România a solicitat să introducă o măsură specială de derogare de la titlul XI din Directiva TVA în vederea aplicării mecanismului de plată defalcată a TVA pentru anumite categorii de persoane. Au avut loc o serie de schimburi de informații între Comisie și România, prilej cu care Comisia a solicitat clarificări suplimentare și a semnalat României un număr de elemente pe care Comisia le consideră disproporționate și dificil de justificat. În același timp, Comisia a invitat România să își modifice cererea de derogare, luând în considerare preocupările exprimate de Comisie. Cu toate acestea, România a indicat că nu poate fi de acord cu argumentele și preocupările prezentate de Comisie și a refuzat să își adapteze cererea de derogare.

În conformitate cu articolul 395 alineatul (2) din Directiva TVA, Comisia a transmis celorlalte state membre cererea României prin scrisoarea din 4 iulie 2018. Printr-o scrisoare datată 5 iulie 2018, Comisia a informat România că dispune de toate informațiile pe care le consideră necesare pentru analizarea cererii.

2. CEREREA PĂRȚII ROMÂNE ȘI MECANISMUL DE PLATĂ DEFALCATĂ

România a transmis o cerere de derogare de la titlul XI din Directiva TVA prin care să fie autorizată să impună un mecanism obligatoriu de plată defalcată persoanelor impozabile și instituțiilor publice care au arierate fiscale sau care sunt vizate de proceduri de insolvență. Mecanismul de plată defalcată ar trebui să se aplice tranzacțiilor B2B și nu ar trebui să se aplice persoanelor impozabile care intră sub incidența scutirii pentru IMM-uri. Plata defalcată se aplică atunci când arieratele fiscale depășesc suma de 15 000 RON (aproximativ 3 200 EUR) în cazul contribuabililor mari, suma de 10 000 RON (aproximativ 2 150 EUR) în cazul contribuabililor medii și suma de 5 000 RON (aproximativ 1 080 EUR) în cazul altor categorii de contribuabili și atunci când arieratele nu sunt plătite după 60 de zile lucrătoare de la data scadenței.

România a început să aplice mecanismul de plată defalcată la 1 ianuarie 2018, fără a aștepta răspunsul Comisiei la cererea sa.

Mecanismul de plată defalcată este un sistem alternativ de colectare a TVA. Conform procedurii standard, pentru o anumită tranzacție, o persoană impozabilă în scopuri de TVA colectează plata bazei impozabile și TVA-ul (dacă este cazul) de la clientul său (sau de la un terț). Persoana impozabilă în scopuri de TVA declară apoi această tranzacție în declarația sa periodică de TVA. În funcție de rezultatul declarației de

TVA, TVA-ul este datorat de persoana impozabilă sau poate fi rambursat. În cazul în care TVA-ul este datorat, persoana impozabilă în scopuri de TVA plătește TVA-ul autorităților fiscale din statul său membru pe o bază periodică stabilită (lunar, trimestrial, etc.).

Utilizarea plății defalcate introduce o modificare, deoarece se face o separare între plata TVA-ului datorat și baza de impozitare. În cazul României, cumpărătorul plătește suma impozabilă furnizorului, însă TVA-ul datorat pentru tranzacție nu este plătit direct furnizorului, ci într-un cont de TVA la Trezoreria Statului sau de la o instituție financiară din România.

Conform informațiilor furnizate de România, măsura specială este solicitată în vederea îmbunătățirii colectării TVA-ului și a combaterii evaziunii în materie de TVA, prin creșterea gradului de conformare voluntară a persoanelor impozabile la obligația de plată a TVA-ului. România consideră că aplicarea plății defalcate a TVA-ului va stopa practicile frauduloase prin care unii agenți economici nu plătesc autorităților fiscale TVA-ul încasat de la clienți.

3. OPINIA COMISIEI

Atunci când Comisia primește cereri în conformitate cu articolul 395 din Directiva TVA, acestea sunt analizate pentru a se verifica dacă sunt îndeplinite condițiile de bază pentru aprobarea lor, și anume dacă măsura specifică propusă simplifică procedurile pentru persoanele impozabile și/sau administrația fiscală sau dacă propunerea previne anumite tipuri de evaziune fiscală sau de fraudă. În acest context, Comisia a adoptat întotdeauna o abordare prudentă, restrictivă, pentru a se asigura că derogările nu subminează funcționarea sistemului general al TVA, că ele au un domeniu de aplicare limitat și că sunt necesare și proporționate.

Mecanismul de plată defalcată nu este un sistem comun de plată a TVA-ului, ci mai degrabă o noutate. Există un interes tot mai mare pentru acest mecanism în rândul statelor membre, care îl privesc ca pe un instrument util în combaterea fraudei în domeniul TVA. Sunt posibile diverse forme ale acestui model de plată defalcată și fiecare dintre acestea trebuie să fie evaluată separat pentru a permite Comisiei să concluzioneze că sistemul este justificat în temeiul articolului 395 din Directiva TVA.

Comisia consideră că anumite elemente ale modelului de plată defalcată propus de România ridică motive serioase de îngrijorare în ceea ce privește proporționalitatea lor.

Sistemul de plată defalcată al României se aplică persoanelor impozabile și instituțiilor publice care au arierate fiscale peste anumite praguri sau care fac obiectul unor proceduri de insolvență. În opinia Comisiei, stabilirea pragurilor la un nivel fix pentru trei categorii de persoane impozabile nu asigură egalitatea de tratament a persoanelor impozabile în interiorul aceleiași categorii. În mod clar, pragul de 15 000 RON nu va avea același impact pentru toți marii contribuabili; nici pragul de 5 000 RON nu va avea același efect pentru toate persoanele impozabile mici, având în vedere diferențele din cadrul acestor grupuri. Prin urmare, Comisia consideră că proporționalitatea unui astfel de sistem de praguri fixe nu poate fi justificată și că un prag legat de un procent din cifra de afaceri ar fi un criteriu mai bun.

În plus, în conformitate cu sistemul de plată defalcată al României, clientul are obligația de a verifica registrul persoanelor impozabile cărora li se aplică plata defalcată și să acționeze în consecință, mai precis să separe suma netă și valoarea TVA-ului. Pe de altă parte, notificarea cu privire la includerea în registru este trimisă de către autoritățile fiscale furnizorului, nu clienților. România nu consideră necesar ca furnizorul să informeze clientul cu privire la necesitatea de a aplica mecanismul de plată defalcată prin includerea pe factură a unei mențiuni în acest sens. În plus, în cazul în care clientul nu aplică mecanismul de plată defalcată și plătește TVA-ul într-un alt cont decât contul de TVA al furnizorului, clientului i se aplică o penalitate de 0,06 % pe zi din suma plătită în mod eronat, dacă nu remediază situația în termen de 30 de zile lucrătoare. Cu toate acestea, furnizorul și nu clientul este cel care poate remedia situația, transferând suma în cauză din contul său principal în contul de TVA, informând clientul cu privire la acest lucru și evitând astfel orice sancțiuni aplicate clientului. România a precizat că acest transfer efectuat de furnizor este doar o posibilitate, nu o obligație, deoarece răspunderea pentru plata TVA-ului în contul de TVA corect îi revine clientului.

Acest sistem de plată defalcată creează o obligație nejustificată și disproporționată pentru client. Chiar dacă s-ar menține obligația clientului de a consulta registrul persoanelor impozabile care intră sub incidența mecanismului de plată defalcată, furnizorul ar trebui cel puțin să fie obligat să informeze clientul cu privire la obligația de a aplica mecanismul de plată defalcată prin includerea unei mențiuni pe factură. Întrucât articolul 226 din Directiva TVA enumeră detaliile care trebuie să figureze pe factură, includerea unei mențiuni suplimentare necesită o derogare de la acest articol. România a informat însă Comisia, prin scrisoarea din 17 mai 2018, că nu consideră necesară includerea pe factură a unei mențiuni cu privire la aplicarea mecanismului de plată defalcată.

În opinia Comisiei, penalitatea impusă clientului pentru neaplicarea plății defalcate este disproporționată în cazul în care se menține obligația furnizorului de a efectua plata TVA-ului[1]. Astfel de penalități ar trebui mai degrabă impuse furnizorului, în special având în vedere faptul că furnizorul poate în orice moment să corecteze o eventuală greșeală prin transferarea TVA-ului încasat în contul său de TVA.

Ar trebui remarcat faptul că articolul 273 din Directiva TVA permite statelor membre să impună alte obligații pe care le consideră necesare pentru a asigura colectarea în mod corect a TVA-ului și pentru a preveni evaziunea. Cu toate acestea, testul de proporționalitate se aplică și măsurilor adoptate în conformitate cu acest articol.

Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că mecanismul de plată defalcată al României nu este proporțional cu obiectivele urmărite, și anume asigurarea colectării în mod corect a TVA-ului și prevenirea evaziunii fiscale.

Comisia a informat România că obligația comercianților nerezidenți de a deschide un cont bancar la o instituție financiară românească nu este compatibilă cu articolul 56 din TFUE privind libera circulație a serviciilor. De asemenea, Comisia a sugerat că România ar putea în schimb impune acestor comercianți să deschidă un cont la

[1] România a informat Comisia că obligația respectivă nu se modifică și că furnizorul este cel care rămâne obligat la plata TVA.

trezorerie, oferindu-le însă posibilitatea ca acest cont să fie disponibil și în monedă străină. În răspunsul său, România a reiterat faptul că nu este posibil să se facă plăți în valută prin utilizarea unui cont la trezorerie.

Comisia a solicitat României să răspundă preocupărilor exprimate cu privire la proporționalitatea elementelor sus-menționate ale sistemului de plată defalcată și să modifice în consecință mecanismul de plată defalcată. Cu toate acestea, România nu a reacționat pozitiv la solicitările Comisiei.

4. CONCLUZIE

Pe baza elementelor expuse mai sus, Comisia se opune cererii prezentate de România.